ՀՀ ԿՐԹՈՒԹՅԱՆ, ԳԻՏՈՒԹՅԱՆ, ՄՇԱԿՈՒՅԹԻ ԵՎ ՍՊՈՐՏԻ ՆԱԽԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆ
«ՎԱՆԱՁՈՐԻ Հ. ԹՈՒՄԱՆՅԱՆԻ ԱՆՎԱՆ ՊԵՏԱԿԱՆ ՀԱՄԱԼՍԱՐԱՆ» ՀԻՄՆԱԴՐԱՄ

Հաստատված է ամբիոնի նիստում

Էկոնոմիկայի, իրավունքի և կառավարման
ամբիոնի անվանումը

Ամբիոնի վարիչ Վ.Վ.Հարությունյան /Ա.Ա.Հ/

Արձանագրություն № 6

«06» դեկտեմբերի 2023 թ.

ԷԻԿ/բ-062, ՏՈՒՐԻՍՏԱԿԱՆ ՖԻՐՄԱՅԻ ԿԱՌԱՎԱՐՈՒՄ ԴԱՍԸՆԹԱՑԻ ՈՒՍՈՒՄՆԱՄԵԹՈԴԱԿԱՆ ՓԱԹԵԹ

Մասնագիտություն՝ **101801.00.6, Սերվիս**
/դասիչ, մասնագիտության լրիվ անվանումը/

Կրթական ծրագիր՝ **101801.01.6, Սերվիս**
/դասիչ, կրթական ծրագրի լրիվ անվանումը/

Որակավորման աստիճան՝ **սերվիսի բակալավր**
/բակալավր, մագիստրատուրա/

Ամբիոն՝ **էկոնոմիկայի, իրավունքի և կառավարման**
/ամբիոնի լրիվ անվանումը/

Ուսուցման ձևը՝ Առկա

Կուրս/կիսամյակ 4-րդ կուրս, 2-րդ կիսամյակ

Դասախոս՝ Քրիստինե Հովսեփյան

Էլ. հասցե՝ hovsepyankristine@gmail.com

Վանաձոր- 2024թ.

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹՅՈՒՆ

1. Դասընթացի դերը և տեղը կրթական ծրագրում 3
2. Դասընթացի նպատակը և խնդիրները 3
3. Դասընթացին մասնակցելու նախնական մուտքային գիտելիքները, կարողությունները և հմտությունները 3
4. Դասընթացի կրթական վերջնարդյունքները 4
5. Դասընթացի դերը կրթական ծրագրի շրջանավարտների գիտելիքների, կարողությունների և հմտությունների ձևավորման հարցում ըստ աշխատաշուկայի պահանջների ....
6. Դասընթացի ծավալը, ուսումնական աշխատանքի տեսակները, արդյունքների ամփոփման ձևերը ....
7. Ուսումնական աշխատանքները տեսակները ....
8. Դասավանդման մեթոդներ..
9. Ուսումնառության մեթոդները ....
10. Դասընթացի համառոտ բովանդակությունը, ուսումնական աշխատանքի ծավալը ....
11. Ուսումնամեթոդական գրականության ապահովման քարտ..
12. Դասընթացի ուսումնամեթոդական քարտ..
    12.1. Դասախոսությունների ուսումնամեթոդական քարտ..
    12.2. Գործնական աշխատանքների /սեմինար պարապմունքների ուսումնամեթոդական քարտ..
    12.3. Լաբորատոր աշխատանքների ուսումնամեթոդական քարտ..
    12.4. Ինքնուրույն աշխատանքների ուսումնամեթոդական քարտ ....
13. Դասընթացի նյութատեխնիկական միջոցների ապահովում..
14. Գնահատում..
    14.1. Ուսանողների գիտելիքների ստուգում..
    14.2. Հարցաշար..
    14.3. Գնահատման չափանիշներ ....
15. Դասընթացի համառոտ նկարագրիչ..

ԲԱՑԱՏՐԱԳԻՐ

1. Դասընթացի դերը և տեղը կրթական ծրագրում

«Տուրիստական ֆիրմայի կառավարում» դասընթացը կարևորվում է սերվիսի բնագավառում մասնագետների պատրաստման գործընթացում, ներառված է 101801.01.6 կրթական ծրագրի ուսումնական պլանի «Հատուկ մասնագիտական» կրթամասում: Առարկայի ուսումնամեթոդական փաթեթը կազմված է բակալավրի հիմնական կրթական ծրագրով «Սերվիս» մասնագիտության կրթական չափորոշիչների հենքով կազմված ուսումնական պլանի պահանջների, առարկայի բաղադրիչների հիման վրա և նպատակաուղղված է բակալավրական կրթության կազմակերպման, դասավանդման որակի բարձրացմանը:

Առարկայական փաթեթը կարգավորում է **«Տուրիստական ֆիրմայի կառավարում»** առարկայի ուսումնամեթոդական նյութերով ապահովման, պարբերաբար թարմացման, գիտաձյուղի նոր մոտեցումների ոգուն համապատասխանեցման գործընթացը, նպաստում է ուսանողի անհատական և ինքնուրույն աշխատանքի արդյունավետության բարձրացմանը, ուսանողի գիտելիքի բարձրացմանը:

2. Դասընթացի նպատակը և խնդիրները.

2.1. Դասընթացի նպատակն է.

- ✓ Զարգացնել ուսանողների գիտելիքներն ու կարողությունները տուրիստական ֆիրմայի գործունեության կառավարման, մասնավորապես՝ պլանավորման, կազմակերպման, վերահսկողության, տնտեսական արդյունավետության ապահովման տեսանյունից:
- ✓ Ուսումնասիրել տուրիստական ձեռնարկությունների տնտեսական գործունեության գործնական և պրակտիկ կողմերը:
- ✓ Ուսումնասիրել տուրիստական ձեռնարկությունների փոխգործունեությունը տնտեսական գործընթացի մյուս մասնակիցների հետ:

2.2. Դասընթացի խնդիրներն են.

Ուսումնասիրել.

- Տուրիստական ֆիրմայի՝ որպես տնտեսական միավոր ֆունկցիաները և նպատակները
- Տուրիստական ֆիրմայի կառավարման ժամանակակից մեթոդները
- Տուրիստական ֆիրմայի գործունեության ռանձնահատկությունները

Գնահատել.

- Արտադրության ռեսուրսները և գործոնները, վերջիններիս օգտագործման արդյունավետությունը տուրիստական ֆիրմայում
- Տուրիստական ֆիրմայի գործունեության արդյունքները
- Տուրիստական ֆիրմայի զարգացման գործոնները

3. **Դասընթացին մասնակցելու նախնական մուտքային գիտելիքները, կարողությունները և հմտությունները .**

Տուրիստական Ֆիրմայի կառավարումը վերաբերվում է հատուկ մասնագիտական ցիկլի դասընթացների հիմնական մասին: Տվյալ առարկայի նախապայմանն այն է, որ ուսանողները գիտելիքներ ունենան մակրո և միկրոտնտեսագիտությունից:

4. Դասընթացը ձևավորում է հետևյալ կրթական վերջնարդյունք(ներ)ը և /կամ կոմպետենցիաները.

Դասընթացի ուսումնասիրման արդյունքում ուսանողը պետք է գիտելիքներ ունենա.

- ✓ Տուրիստական ֆիրմաների գործունեության վերաբերյալ՝ կատարյալ և ոչ կատարյալ մրցակցության պայմաններում:
- ✓ Տուրիստական ֆիրմայի կազմակերպատնտեսական կառուցվածքի, ձևավորման եղանակների և սեփական կապիտալի բաշխման համամասնության վերաբերյալ

Դասընթացի ուսումնասիրման արդյունքում ուսանողը պետք է կարողանա.

- ✓ Ձեռք բերած գիտելիքները կիրառել պրակտիկայում,
- ✓ Կարողանա սահմանել և հաշվարկել ֆիրմայի շրջանառու միջոցները, ինքնարժեքը և շահույթը:

Դասընթացի ուսումնասիրման արդյունքում ուսանողը ձեռք կբերի հետևյալ կոմպետենցիաները.

Ա)Ընդհանրական կոմպետենցիաներ

Գործիքային կոմպետենցիաներ (ԳԿ)՝

ԳԿ1 վերլուծելու և սինթեզելու ունակություն,
ԳԿ2 կազմակերպելու և պլանավորելու ունակություն,
ԳԿ4 մասնագիտական ոլորտի գիտելիքների հիմունքներ,
ԳԿ6 երկրորդ օտար լեզվի իմացություն,
ԳԿ8 տեղեկատվությունը կառավարելու ունակություն (տարբեր աղբյուրներից տեղեկատվություն գտնելու և վերլուծելու ունակություն),

Համակարգային կոմպետենցիաներ (ՀԳԿ)՝

ՀԳԿ1 գիտելիքները գործնականում կիրառելու կարողություն,
ՀԳԿ2 հետազոտություններ կատարելու ունակություններ,

<u>ՀԳԿ5</u> նոր գաղափարներ առաջ քաշելու (ստեղծագործելու) ունակություն,
<u>ՀԳԿ8</u> ինքնուրույն աշխատելու ունակություն,
<u>ՀԳԿ9</u> նախագծեր մշակելու և դրանք կառավարելու ունակություն,
<u>ՀԳԿ10</u> նախաձեռնողականություն և ձեռներեցություն:

<u>Բ)Առարկայական (մասնագիտական) կոմպետենցիաներ (ԱԿ)</u>

ԱԿ-2 կիրառել տվյալ դասընթացին բնորոշ մեթոդները, մեթոդների կիրառմամբ իրականացնել վերլուծական ուղղվածության աշխատանքներ,

ԱԿ-6 ընկալել և մեկնաբանել նոր տեղեկատվությունը, կատարել համապատասխան վերլուծություններ, իրականացնել գիտական կանխատեսումներ և եզրահանգումներ,

ԱԿ-7 ցուցաբերել առարկայի ընդհանուր կառուցվածքի և առանձին մասերի միջև կապերի իմացություն,

ԱԿ-8 կիրառել սերվիս մասնագիտության տվյալ առարկային բնորոշ մեթոդները

5. Դասընթացի դերը կրթական ծրագրի շրջանավարտների գիտելիքների, կարողությունների և հմտությունների ձևավորման հարցում ըստ աշխատաշուկայի պահանջների.

«Տուրիստական ֆիրմայի կառավարում» դասընթացից ձեռք բերված գիտելիքներն և հմտությունները շրջանավարտը կարող է կիրառել զբոսաշրջային ֆիրմայի կառավարմանն առնչվող մասնագիտական գործունեության ընթացքում, կրթությունը շարունակելու և զբոսաշրջության կառավարման բնագավառում գիտական հետազոտություններ կատարելու նպատակով:

6. Դասընթացի ծավալը, ուսումնական աշխատանքի տեսակները, արդյունքների ամփոփման ձևերը

Չափանիշ	Առկա ուսուցման համակարգ	Հեռակա ուսուցման համակարգ
Դասընթացի ընդհանուր աշխատատարությունը	4 կրեդիտ/ 180ժամ	

Աշխատանքի տեսակը	ժամաքանակ	ժամաքանակ
Դասախոսություն	18	
Գործնական աշխատանք	24	
Սեմինար պարապմունք		
Լաբորատոր աշխատանք		
Ինքնուրույն աշխատանք	78	

Ընդամենը	120	
Ստուգման ձևը (ստուգարք/ ընթացիկ քննություն/ հանրագումարային քննություն)	Ստուգարք	

7. Ուսումնական աշխատանքների տեսակները[1] .

- **Դասախոսությունը** դասախոսի կողմից դասընթացի ծրագրի շրջանակներում գիտական-տեղեկատվական թեմայի վերաբերյալ տրամաբանորեն կառուցված, հետևողական ու պարզ խոսքի շարադրանքն է, որի նպատակն է ուսանողին տալ համապարփակ գիտելիքներ: Դասախոսը վերլուծում, մեկնաբանում է թեմայի առավել կարևոր, դժվար ընկալելի, հանգուցային հարցերը: Դասախոսությունը ուսանողի առջև ուրվագծվող գիտական մի ճանապարհ է, որը նա կարող է միայն անցնել գիտական գրականության ընթերցանության, ուսումնական բնույթի այլ պարապմունքների և ինքնուրույն կատարած աշխատանքների շնորհիվ: Դասախոսը պետք է խթանի ուսանողի ակտիվ իմացաբանական գործունեությունը, նպաստի նրանց ստեղծագործական մտածողության ձևավորմանը: Ուսանողը նույնպես պետք է լինի դասախոսության ակտիվ մասնակից: Ուսանողը դասախոսությանը ներկայանալուց առաջ պետք է ծանոթացած լինի տվյալ դասին ներկայացվող թեմային, որպեզի կարողանա մասնակցել ուսումնական գործընթացին:
- **Գործնական աշխատանքների** ժամանակ ուսանողը կատարում է լսարանային աշխատանք՝ դասախոսի անմիջական ղեկավարման ներքո: Գործնական պարապմունքները անցկացվում են գործնական խնդիրների լուծման, առաջադրանքների իրականացման, թեստերի, իրավիճակային վերլուծությունների, գործարար խաղերի, խմբային աշխատանքների, տնային առաջադրանքների, ուղեղային գրոհների, ինտերակտիվ ուսուցման միջոցով՝ տեսական գիտելիքները կիրառելու, գործնական ունակությունների և հմտությունների ձեռքբերման և ամրապնդման նպատակով: Դասախոսն առաջադրում է գործնական պարապմունքների թեման, նպատակը, խնդիրները, այն հարցերը, որոնք պետք է լուծել գործնական պարապմունքի ընթացքում, գործնական պարապմունքի անցկացման մեթոդները և պատասխանում է ուսանողների տված հարցերին:
- **Սեմինար պարապմունքները** խմբային պարապմունքների հիմնական տեսակներից է, որի ընթացքում ուսանողը սովորում է բանավոր շարադրել նյութը, պաշտպանել իր տեսակետները և եզրահանգումները: Սեմինարի ընթացքում ուսանողները քննարկում, պատասխանում են թեման, զեկույցները և ռեֆերատները, որոնք հանձնարարել է դասախոսը:
  Սեմինարին պատրաստվելու համար անհրաժեշտ է ուսումնասիրել հիմնական և լրացուցիչ գրականություն տվյալ թեմայով: Գրականության ուսումնասիրությունից և համառոտագրումից հետո պետք է կազմել պլան՝ բանավոր պատասխանի համար, ապա մտածել ելույթի բովանդակությանհարցադրումների և պատասխանների մասին:

[1] Թողել այն տեսակը, որը տվյալ դասընթացի դասավանդման համար նախատեսված է: Դասավանդողը կարող է նկարագրությունը փոխել կամ լրացումներ կատարել:

- **Լաբորատոր աշխատանքները** նպաստում են տեսական նյութի առավել լավ յուրացմանը և ամրապնդմանը: Լաբորատոր աշխատանքները նպատակ ունեն ամրապնդելու ուսումնասիրվող թեմաների տեսական դրույթները, ուսանողներին ուսուցանելու փորձարարական հետազոտությունների մեթոդները, հաղորդելու ինքնուրույն վերլուծության, տվյալների ամփոփման, լաբորատոր սարքավորումների, համակարգիչների, սարքերի, էլեկտրոնային ծրագրերի հետ աշխատելու փորձ և հմտություններ: Լաբորատոր աշխատանքն անցկացման համար ուսանողը պարտավոր է ուսումնասիրել թեմային վերաբերող տեսական նյութը (դասախոսություն, համապատասխան գրականություն) և փորձի, հետազոտության մեթոդոլոգիան:

  Դասախոսի հսկողությամբ ուսանողը իրականացնում է փորձը, հետազոտությունը, գրանցում է արդյունքները և կատարում (գրանցում) համապատասխան եզրակացություն
- **Ինքնուրույն աշխատանքը** ուսանողների ուսումնական, գիտահետազոտական աշխատանքն է, որն իրականացվում է դասախոսի առաջադրանքով և մեթոդական ղեկավարությամբ, բայց առանց նրա անմիջական ղեկավարության:

  Ինքնուրույն աշխատանքի տեսակներն են[2]՝
  - **Ռեֆերատ** – ուսանողների ինքնուրույն գրավոր, որտեղ ուսանողը շարադրում է որևէ հարցի կամ թեմայի էությունը՝ հենվելով գրական աղբյուրների վրա (դասագրքեր, ձեռնարկներ և այլն):
  - **Գործարար խաղեր** – պայմանական իրավիճակներում սոցիալ-տնտեսական համակարգերի և մարդկանց մասնագիտական գործունեության կառավարման գործընթացների նմանակեղծային մոդելավորում՝ առաջացող հիմնախնդիրների ուսումնասիրման և լուծման նպատակով:
  - **Էսսե** – արձակ ստեղծագործություն՝ քննադատության և լրագրության ժանրի որևէ խնդրի ազատ վերլուծություն:
  - **Կլոր սեղան** – ինքնուրույն աշխատանքի ձևին բնորոշ է թեմատիկ բանավեճի համադրումը խմբային աշխատանքի հետ:
  - **Կոնկրետ իրավիճակների վերլուծություն** – ուսանողների ակտիվ գործունեության կազմակերպման ամենաարդյունավետ և տարածված ձևերից մեկն է, որը զարգացնում է մասնագիտական և կեցությանը վերաբերող տարբեր հարցերի վերլուծության կարողությունը:
  - **Նախագծերի մեթոդ** – ուսումնաճանաչողական, ստեղծագործական կամ խաղային համատեղ գործունեության տեսակ է, սովորող-գործընկերների միջև, որոնք ունեն ընդհանուր նպատակ և համաձայնեցված միջոցներ՝ ուղղված որևէ խնդրի լուծման կամ որոշակի արդյունքի ձևակերպման:
  - **Հարցի նախապատրաստման մոդել** –կամավորության սկզբունքով ընտրված ուսանողն իր նախընտրած հակիրճ ձևով նախապատրաստում է տվյալ առարկայից քննության կամ ստուգարքի հարցերի իր պատասխանների փաթեթը: Քննությունից (ստուգարքից) 1 շաբաթ առաջ նա հանձնում է փաթեթը դասախոսին, որը ստուգում է այդ նյութերը և որոշում դրանց համապատասխանությունը տվյալ առարկայի բովանդակությանը:
  - **Ինքնուրույն աշխատանք համացանցում** – նոր տեղեկատվական տեխնոլոգիաները կարող են օգտագործվել հետևյալ նպատակներով՝ համացանցում անհրաժեշտ տեղեկատվության որոնման համար, երկխոսություն համացանցում, թեմատիկ ցանցային էջերի օգտագործում:
  - **Աշխատանքային տետր** – նախատեսված է ուսանողների ինքնուրույն

[2] Թողել այն տեսակը, որը տվյալ դասընթացի դասավանդման համար նախատեսված է: Դասավանդողը կարող է նկարագրությունը փոխել կամ լրացումներ կատարել:

աշխատանքների համար և թույլ է տալիս գնահատել ուսումնական նյութի յուրացման աստիճանն ուսանողների կողմից:

- **<u>Զեկույց</u>** – որևէ գիտական կամ հետազոտական թեմայի շուրջ կատարած եզրակացությունների, ստացած արդյունքների ներկայացում ուսանողի կողմից:
- **<u>Հարցազրույց</u>** – վերահսկողության միջոց, որը կազմակերպվում է որպես հատուկ զրույց դասավանդողի և ուսանողների միջև՝ կապված այնպիսի թեմայի հետ ինչպիսին կարգապահությունն է, և նախատեսված է հստակեցնել ուսանողների գիտելիքների շրջանակը կոնկրետ թեմայի, հարցի վերաբերյալ:

8. **Դասավանդման մեթոդներներն են՝**[3] հիմնահարցային դասախոսություն, դասախոսություն-երկխոսություն, դասախոսություն-քննարկում, *թեմատիկ սեմինար*, սեմինար-բանավեճ, գործնական աշխատանք՝ անհատական աշխատանք, գործնական աշխատանք՝ խմբային աշխատանք, ուսուցում գործողությամբ (action learning), իրավիճակային խնդիրների վերլուծություն, գործարար խաղեր:

9. **Ուսումնառության մեթոդներն են**[4]՝ մտքերի քարտեզագրում, թիմային քննարկում, իրադրությունների վերլուծություն, ալգորիթմների և հրահանգների կազմում, աղյուսակների և դասակարգման համեմատման և համակարգման սխեմաների կազմում, փորձի/հետազոտության արդյունքների վերաբերյալ եզրակացության ներկայացում․․․․

[3] Ներկայացված են օրինակներ: Դասավանդողը կարող է նկարագրությունը փոխել կամ լրացումներ կատարել:
[4] Ներկայացված են օրինակներ: Դասավանդողը կարող է նկարագրությունը փոխել կամ լրացումներ կատարել:

10. Դասընթացի համառոտ բովանդակությունը, ուսումնական աշխատանքի ծավալը՝ ըստ բաժինների և թեմաների[5].

հ/հ	Թեմա (բաժին)	Ուսումնական աշխատանքի ժամաքանակն ըստ տեսակների				
		դասախոսություն	սեմինար պարապմունք	գործնական աշխատանք	լաբորատոր աշխատանք	Ինքնուրույն աշխատանք
1.	<u>Տուրիստական կազմակերպության ձևերը և կառավարման մակարդակները</u>	2		2		8
2.	<u>Տուրիստական կազմակերպության ներքին միջավայրը և հիմնական համակարգերը</u>	2		2		8
3.	<u>Տուրիստական կազմակերպության արտաքին միջավայրը, արտաքին միջավայրի ընդհանուր բնութագրիչները</u>	2		2		8
4.	<u>Տուրիստական բիզնեսի տեսակները և կառավարման առանձնահատկությունները</u>	2		2		8
5.	<u>Տուրիստական ֆիրմաներում բիզնես պլանավորման հիմքերը և դրա իրականացման առանձնահատկությունները</u>	2		2		10
6.	<u>Գործառնական կառավարումը տուրիստական ֆիրմայում</u>	2		4		10
7.	<u>Տուրիստական ֆիրմայի առաջխաղացման նախապայմանները</u>	2		4		10
8.	<u>Մարդկային ռեսուրսների կառավարումը տուրիստական ֆիրմայում</u>	2		2		8
9.	<u>Ֆինանսական կառավարումը տուրիստական ֆիրմայում</u>	2		4		8
ԸՆԴԱՄԵՆԸ		18		24		78

[5] Նման է օրացուցային պլանին

11. Ուսումնամեթոդական գրականության ապահովման քարտ

հ/հ	Անվանումը/հեղինակ	Հրատարակության տարի
Պարտադիր գրականություն (ՊԳ)		
1.	Յ. Սուվարյան, Մենեջմենթ, ուսումնական ձեռնարկ, Երևան	2002
2.	Հովհաննիսյան Ա. Ա., Մենեջմենթի հիմունքներ, Երևան	2015
3.	М. Альберт, М. Мескон, и Ф. Хедоури, Основы менеджмента	1992
4.	Менеджмент: учебник для прикладного бакалавриата / А. Л. Гапоненко [и др.] ; под общей редакцией А. Л. Гапоненко. — Москва	2019
5.	Strategic Management, Vardhaman Mahaveer Open University, Kota	2005
6.	Новицкий Н.И. Основы менеджмента: Организация и планирование производства. – М.: Финансы и статистика, 2008. – 208с.	2008
7.	Черненькая Н. В. Организация туристической индустрии: Учебное пособие, - К.: Атика, 2006. - 264 с.	2006
8.	Азар В.И. Экономика и организация туризма. – М.: Профиздат, 1993. - 214 с.	1993
9.	Предпринимательство. Учебник / Под ред. М.Г. Лапусты. – М.:ИНФРА-М, 2007. – 520с.	2007
Լրացուցիչ գրականություն(ԼԳ)		
1.	Менеджмент. Учебник для бакалавров, Астахова Н. И., Москвитина Г. И.	2013
2.	Եղիզարյան Վ.- Կառավարում- Սոցիալ-հոգեբանական ասպեկտ	2004
3.	Հախվերդյան Մ.Ե. և ուրիշն.- Կառավարման հիմունքներ	1998
4.	Հայրապետյան Նունե- Գործարարության հիմունքներ, Երևան	2003
5.	Davenport T.H., Process Innovation. Harvard Business School Press, Boston	1993
6.	Boxwell, Robert, Benchmarking for a Competitive Advantage, McGraw Hill	1994
Համացանցային տեղեկատվական պաշարներ (ՀՏՊ)/ Էլեկտրոնային աղբյուրներ (ԷԱ)		
1.	https://www.obooko.com/category/free-business-and-management-books?page=2	
2.	http://www.freebookcentre.net/Business/Management-and-Leadership-Books.html	

3.	https://library.anau.am/index.php?option=com_content&view=article&id=32&Itemid=37&lang=hy	

12. Դասընթացի ուսումնամեթոդական քարտ

12.1.Դասախոսությունների ուսումնամեթոդական քարտ

հ/հ	*Թեմա*	Ուսումնասիրվող հարցեր	*Ժամաքանակ*	Գրականություն[6]
1)	Կառավարումը տուրիստական ֆիրմայում: կառավարման մակարդակները	Ուսումնասիրել տուրիստական կազմակերպության ձևերը և կառավարման առանձնահատկությունները, կառավարման մակարդակները	2	Տես բաժին 11.
2)	Տուրիստական կազմակերպության ներքին միջավայրը և հիմնական համակարգերը	Ուսումնասիրել տուրիստական կազմակերպության ներքին միջավայրը, ներքին միջավայրի գործոնները, դրանց ազդեցությունը ֆիրմայի տնտեսական գործունեության վրա:	2	Տես բաժին 11.
3)	Տուրիստական կազմակերպության արտաքին միջավայրը, արտաքին միջավայրի ընդհանուր բնութագրիչները	Տուրիստական կազմակերպության արտաքին միջավայրը, արտաքին միջավայրի ընդհանուր բնութագրիչները, տարրերը, մակարդակները:	2	Տես բաժին 11.
4)	Տուրիստական բիզնեսի տեսակները և կառավարման առանձնահատկությունները	Տուրիստական բիզնեսի տեսակները և կառավարման առանձնահատկությունները	2	Տես բաժին 11.
5)	Տուրիստական ֆիրմաներում բիզնես	Տուրիստական ֆիրմաներում բիզնես	2	Տես բաժին 11.

[6] Ըստ 12-րդ կետում նշված ցանկի, օր.՝ ՊԳ 1, ԼԳ 2 և այլն

	պլանավորման հիմքերը և դրա իրականացման առանձնահատկությունները	պլանավորման քայլերը, մոդելները, պլանավորման մեթոդները և դրա իրականացման առանձնահատկությունները		
6)	Գործառնական կառավարումը տուրիստական ֆիրմայում	Գործառնական կառավարումը տուրիստական ֆիրմայում, գործընթացներ և պրոդուկտներ,բարդ հաճախորդների հետ աշխատանք	2	Տես բաժին 11.
7)	Տուրիստական ֆիրմայի առաջխաղացման նախապայմանները	Տուրիստական ֆիրմայի առաջխաղացման նախապայմանները. մարքեթինգ միքսը տուրիստական ֆիրմայի համար	2	Տես բաժին 11.
8)	Մարդկայի ռեսուրսների կառավարումը տուրիստական ֆիրմայում	Մարդկայի ռեսուրսների կառավարումը տուրիստական ֆիրմայում. սպասարկման ոլորտի պահանջներն ու կանոնները, բիզնես էթիկա	2	Տես բաժին 11.
9)	Ֆինանսական կառավարումը տուրիստական ֆիրմայում	Ֆինանսական կառավարումը տուրիստական ֆիրմայում. պատկերացում ֆինանսական հաշվեկշռի, շահույթի հաշվարկի, ինքնարժեքի հաշվարկման մասին	2	Տես բաժին 11.

12.2. Գործնական աշխատանքների /սեմինար պարապմունքների ուսումնամեթոդական քարտ

հ/հ	*Թեմա*	Ուսումնասիրվող հարցեր	*Ժամաքանակ*	Գրականություն[7]

[7] Ըստ 12-րդ կետում նշված ցանկի, օր.՝ ՊԳ 1, ԼԳ 2 և այլն

1)	Տուրիստական կազմակերպության ձևերը և կառավարման մակարդակները	Ուսումնասիրել տուրիստական կազմակերպության ձևերը և կառավարման առանձնահատկությունները, կառավարման մակարդակները	2	Տես բաժին 11.
2)	Տուրիստական կազմակերպության ներքին միջավայրը և հիմնական համակարգերը	Ուսումնասիրել տուրիստական կազմակերպության ներքին միջավայրը, ներքին միջավայրի գործոնները, դրանց ազդեցությունը ֆիրմայի տնտեսական գործունեության վրա:	2	Տես բաժին 11.
3)	Տուրիստական կազմակերպության արտաքին միջավայրը, արտաքին միջավայրի ընդհանուր բնութագրիչները	Տուրիստական կազմակերպության արտաքին միջավայրը, արտաքին միջավայրի ընդհանուր բնութագրիչները, տարրերը, մակարդակները:	2	Տես բաժին 11.
4)	Տուրիստական բիզնեսի տեսակները և կառավարման առանձնահատկությունները	Տուրիստական բիզնեսի տեսակները և կառավարման առանձնահատկությունները	2	Տես բաժին 11.
5)	Տուրիստական ֆիրմաներում բիզնես պլանավորման հիմքերը և դրա իրականացման առանձնահատկությունները	Տուրիստական ֆիրմաներում բիզնես պլանավորման քայլերը, մոդելները, պլանավորման մեթոդները և դրա իրականացման առանձնահատկությունները	2	Տես բաժին 11.
6)	Գործառնական կառավարումը տուրիստական ֆիրմայում	Գործառնական կառավարումը տուրիստական ֆիրմայում, գործընթացներ և պրոդուկտներ,բարդ	4	Տես բաժին 11.

		հաճախորդների հետ աշխատանք		
7)	Տուրիստական ֆիրմայի առաջխաղացման նախապայմանները	Տուրիստական ֆիրմայի առաջխաղացման նախապայմանները․ մարքեթինգ միքսը տուրիստական ֆիրմայի համար	4	Տես բաժին 11․
8)	Մարդկայի ռեսուրսների կառավարումը տուրիստական ֆիրմայում	Մարդկայի ռեսուրսների կառավարումը տուրիստական ֆիրմայում․ սպասարկման ոլորտի պահանջներն ու կանոնները, բիզնես էթիկա	2	Տես բաժին 11․
9)	Ֆինանսական կառավարումը տուրիստական ֆիրմայում	Ֆինանսական կառավարումը տուրիստական ֆիրմայում․ պատկերացում ֆինանսական հաշվեկշռի, շահույթի հաշվարկի, ինքնարժեքի հաշվարկման մասին	4	Տես բաժին 11․

12.3. Լաբորատոր աշխատանքների ուսումնամեթոդական քարտ

հ/հ	*Թեմա*	Ուսումնասիրվող հարցեր	*Ժամաքանակ*	Ստուգման ձևը	Գրականություն[8]
1.					

[8] Ըստ 12-րդ կետում նշված ցանկի, օր.՝ ՊԳ 1, ԼԳ 2 և այլն

2.					

12.4. Ինքնուրույն աշխատանքների ուսումնամեթոդական քարտ

հ/հ	Ինքնուրույն աշխատանքի թեմաները	Ուսումնասիրվող հարցեր	Աշխատանքի տեսակը[9]	Ներկայացման ժամկետները	Ստուգման ձևը	Գրականություն[10]
1.	Զբոսաշրջային բիզնեսի արտաքին միջավայրի վելուծություն	Զբոսաշրջային բիզնեսի արտաքին միջավայրի վելուծություն	Ռեֆերատ, ինքնուրույն աշխատանք համացանցում		Ներկայացում	
2.	Մայքլ Փորթերի մրցակցային ուժերի վերլուծություն զբոսաշրջային բիզնեսի օրինակով	Մայքլ Փորթերի մրցակցային ուժերի վերլուծություն զբոսաշրջային բիզնեսի օրինակով	Ռեֆերատ, ինքնուրույն աշխատանք համացանցում		Ներկայացում	
3.	Տուրիստական ֆիրմայի կառավարման թվային հարթակներ	Տուրիստական ֆիրմայի կառավարման թվային հարթակներ	Ռեֆերատ, ինքնուրույն աշխատանք համացանցում		Ներկայացում	
4.	Մոտիվացիան և աշխատակազմի կառավարումը	Մոտիվացիան և աշխատակազմի կառավարումը	Ռեֆերատ, ինքնուրույն աշխատանք համացանցում		Ներկայացում	
5.	Հյուրընկալության էթիկա և ստանդարտներ	Հյուրընկալության էթիկա և ստանդարտներ	Կոնկրետ իրավիճակների վերլուծություն, ինքնուրույն աշխատանք համացանցում		Ներկայացում	
6.	Գործառնական կառավարում. պրոդուկտ դիզայն	Գործառնական կառավարում. պրոդուկտ դիզայն	Կոնկրետ իրավիճակների վերլուծություն, ինքնուրույն աշխատանք համացանցում		Ներկայացում	

[9] Տես 7-րդ կետի հինգերորդ պարբերությունը
[10] Ըստ 12-րդ կետում նշված ցանկի, օր.՝ ՊԳ 1, ԼԳ 2 և այլն

7.	Գործառնական կառավարում. գործընթացի դիզայն	Գործառնական կառավարում. գործընթացի դիզայն	Ինքնուրույն աշխատանք համացանցում	20.10.2022թ.	Ներկայացում	
8.	Տուրիստական պրոդուկտի ինքնարժեքի հաշվարկ	Տուրիստական պրոդուկտի ինքնարժեքի հաշվարկ	Գործարար խաղեր, ինքնուրույն աշխատանք համացանցում	20.12.2022թ.	Ներկայացում	

13. Դասընթացի նյութատեխնիկական միջոցների ապահովում[11]

Ռեսուրսի անվանումը	Ռեսուրսի անվանումը, քանակը, նկարագրությունը (անհրաժեշտության դեպքում)
Լսարան (հատուկ կահավորմամբ)	Համակարգչային լսարան – ցանկալի է բոլոր դասերին
Նյութեր լաբորատոր աշխատանքների համար	
Սարքեր, սարքավորումներ	Պրոյեկտոր, համակարգիչ
Համակարգչային ծրագրեր	MS Office
Այլ	

[11] Նշվում են սարք-սարքավորումների, համակարգչային ծրագրերի նկարագրությունները և քանակը, որոնք անհրաժեշտ են տվյալ դասընթացի ուսումնական գործընթացը կազմակերպելու համար

14. Գնահատում

Համալսարանում գործում է բակալավրիատի, մագիստրատուրայի և ասպիրանտուրայի ուսանողների գիտելիքների պարբերական ստուգման և գնահատման բազմագործոնային համակարգ, որի կիրառկման հիմնական նպատակներն են՝

- կազմակերպել ուսումնառության համաչափ աշխատանքային գործընթաց, ապահովել գիտելիքների համակողմանի ստուգում, խթանել ուսանողի ինքնուրույն աշխատանքը,
- իրականացնել ինքնուրույն առաջադրանքների, ընթացիկ ստուգումների (ստուգարքներ և քննություններ), ուսումնական գործընթացի այլ բաղադրիչների հաշվառում հետադարձ կապի արդյունավետ մեխանիզմների ներմուծման միջոցով՝ ի նպաստ ուսումնառության գործընթացի բարելավման:

Համալսարանում գնահատման գործընթացը կանոնակարգվում է համաձայն գործող կարգի[12]:

14.1. Գիտելիքների ստուգման և գնահատման բաղադրիչներն են՝

- ուսումնական գործընթացին ուսանողի մասնակցության աստիճանի գնահատում դասերին հաճախումների հաշվառման միջոցով՝առավելագույնը 20 միավոր,
- գործնական (սեմինար) և լաբորատոր աշխատանքների ընթացքում նրա ակտիվության և հմտությունների հաշվառում և գնահատում ընթացիկ ստուգումների միջոցով՝ առավելագույնը գումարային 20 միավոր,
- ինքնուրույն աշխատանքների (անհատական առաջադրանքներ) հաշվառում և գնահատում առավելագույնը գումարային 20 միավոր,
- դասընթացի ենթաբաժինների և ծրագրով նախատեսված այլ առաջադրանքների կատարման և յուրացման ընթացիկ ստուգում և գնահատում կիսամյակի ընթացքում (ընթացիկ քննություններ կամ ստուգարքներ)՝ առավելագույնը գումարային 40 միավոր,
- ստուգման արդյունքների ամփոփում գնահատման նշված բաղադրիչների արդյունքների հիման վրա և դասընթացի արդյունարար գնահատականի ձևավորում՝ առավելագույնը գումարային 100 միավոր:

14.2. Ուսանողների գիտելիքների ստուգում.

Դասընթացն ամփոփվում է ստուգարքով:

---

[12]«Վանաձորի Հ. Թումանյանի անվան պետական համալսարան» հիմնադրամի ուսանողների գիտելիքների ստուգման, գնահատման և հաշվառման կանոնակարգ» (ընդունված ՎՊՀ-ի գիտական խորհրդի կողմից 30.062022թ.),

14.3. Հարցաշար (ըստ ծրագրի)

1. Կառավարման անհրաժեշտությունը
2. Կառավարման զարգացման փուլերը
3. Տուրիստական կազմակերպության ձևերը
4. Տուրիստական կազմակերպության կառավարման մակարդակները
5. Տուրիստական կազմակերպության հիմնական համակարգերը
6. ներքին միջավայրը և հիմնական համակարգերը
7. Տուրիստական կազմակերպության արտաքին միջավայրը
8. Տուրիստական կազմակերպության արտաքին միջավայրի ընդհանուր բնութագրիչները
9. Տուրիստական բիզնեսի տեսակները
10. Տուրիստական բիզնեսի կառավարման առանձնահատկությունները
11. Տուրիստական ֆիրմայի կայացումը
12. Տուրիստական ֆիրմայի շուկա մուտք գործելու առանձնահատկությունները
13. Տուրիստական ֆիրմաներում բիզնես պլանավորման հիմքերը
14. Տուրիստական ֆիրմաներում բիզնես պլանավորման իրականացման առանձնահատկությունները
15. Մարքեթինգի առանձնահատկությունները տուրիստական ֆիրմայում
16. Մարքեթինգը որպես տուրիստական ֆիրմայի կառավարման գործիք
17. Մարքեթինգային հետազոտությունների կառուցվածքը
18. Մարքեթինգային հետազոտությունների փուլերը
19. Գործառնական կառավարման տարրերը
20. Ֆինանսական կառավարումը զբոսաշրջային բիզնեսում

14.4. Գնահատման չափանիշները.

- Ըստ 14.1 կետի

«ՎԱՆԱՁՈՐԻ Հ. ԹՈՒՄԱՆՅԱՆԻ ԱՆՎԱՆ ՊԵՏԱԿԱՆ ՀԱՄԱԼՍԱՐԱՆ»
ՀԻՄՆԱԴՐԱՄ

ԴԱՍԸՆԹԱՑԻ ՀԱՄԱՌՈՏ ՆԿԱՐԱԳԻՐ

Մասնագիտություն՝ 101801.00.6, Սերվիս
/դասիչ, մասնագիտության լրիվ անվանումը/

Կրթական ծրագիր՝ 101801.01.6, Սերվիս
/դասիչ, կրթական ծրագրի լրիվ անվանումը/

Որակավորման աստիճան՝ Սերվիսի բակալավր
/բակալավր, մագիստրատուրա/

Վանաձոր 2024

Առկա ուսուցման համակարգ

<table>
<tr><td>Դասընթացի թվանիշը, անվանումը</td><td colspan="4">ԷԻԿ/բ-062 Սերվիս</td></tr>
<tr><td>Դասընթացին հատկացվող կրեդիտը</td><td colspan="4">4 կրեդիտ</td></tr>
<tr><td>Ուսումնառության տարի / կիսամյակ</td><td colspan="4">4-րդ տարի, 2-րդ կիսամյակ</td></tr>
<tr><td rowspan="6">Ժամերի բաշխումը</td><td rowspan="4">Լսարանային</td><td rowspan="4">42</td><td>Դասախոսություն</td><td>18</td></tr>
<tr><td>Սեմինար</td><td></td></tr>
<tr><td>Լաբորատոր աշխատանք</td><td></td></tr>
<tr><td>Գործնական աշխատանք</td><td>24</td></tr>
<tr><td>Ինքնուրույն</td><td colspan="3">78</td></tr>
<tr><td>Ընդամենը</td><td colspan="3">120</td></tr>
<tr><td>Ստուգման ձևը</td><td colspan="4">Գործնական աշխատանքների ընթացքում իմացության ստուգում
Ինքնուրույն աշխատանքների գնահատում
Հաճախելիություն
Ուսուցման վերջնական արդյունքների գնահատում</td></tr>
<tr><td>Դասընթացի նպատակը</td><td colspan="4">✓ Զարգացնել ուսանողների գիտելիքներն ու կարողությունները տուրիստական ֆիրմայի գործունեության կառավարման, մասնավորապես՝ պլանավորման, կազմակերպման, վերահսկողության, տնտեսական արդյունավետության ապահովման տեսանյունից:
✓ Ուսումնասիրել տուրիստական ձեռնարկությունների տնտեսական գործունեության գործնական և պրակտիկ կողմերը:
✓ Ուսումնասիրել տուրիստական ձեռնարկությունների փոխգործունեությունը տնտեսական գործընթացի մյուս մասնակիցների հետ:</td></tr>
<tr><td>Դասընթացի վերջնարդյունքները</td><td colspan="4">Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունք(ներ)ը.
<u>Դասընթացի ուսումնասիրման արդյունքում ուսանողը պետք է գիտելիքներ ունենա.</u>
✓ Տուրիստական ֆիրմաների գործունեության վերաբերյալ՝ կատարյալ և ոչ կատարյալ մրցակցության պայմաններում:
✓ Տուրիստական ֆիրմայի կազմակերպատնտեսական կառուցվածքի, ձևավորման եղանակների և սեփական</td></tr>
</table>

	կապիտալի բաշխման համամասնության վերաբերյալ *Դասընթացի ուսումնասիրման արդյունքում ուսանողը պետք է կարողանա.* ✓ Ձեռք բերած գիտելիքները կիրառել պրակտիկայում, ✓ Կարողանա սահմանել և հաշվարկել ֆիրմայի շրջանառու միջոցները, ինքնարժեքը և շահույթը:
Դասընթացի բովանդակությունը	✓ Տուրիստական կազմակերպության կառավարման մակարդակները ✓ Տուրիստական կազմակերպության ներքին միջավայրը և հիմնական համակարգերը ✓ Տուրիստական կազմակերպության արտաքին միջավայրը ✓ Տուրիստական բիզնեսի տեսակները ✓ Տուրիստական բիզնեսի կառավարման առանձնահատկությունները ✓ Տուրիստական ֆիրմաներում բիզնես պլանավորման հիմքերը ✓ Մարքեթինգի առանձնահատկությունները տուրիստական ֆիրմայում ✓ Գործառնական կառավարման տարրերը ✓ Ֆինանսական կառավարումը զբոսաշրջային բիզնեսում
Գնահատման մեթոդները և չափանիշները	Ստուգարք, սեմինար, ինքնուրույն աշխատանք
Գրականություն	**Պարտադիր**
	Յ. Սուվարյան, Մենեջմենթ, ուսումնական ձեռնարկ, Երևան
	Հովհաննիսյան Ա. Ա., Մենեջմենթի հիմունքներ, Երևան
	М. Альберт, М. Мескон, и Ф. Хедоури, Основы менеджмента
	Менеджмент: учебник для прикладного бакалавриата / А. Л. Гапоненко [и др.] ; под общей редакцией А. Л. Гапоненко. — Москва
	Strategic Management, Vardhaman Mahaveer Open University, Kota
	Новицкий Н.И. Основы менеджмента: Организация и планирование производства. – М.: Финансы и статистика, 2008. – 208с.
	Чорненькая Н. В. Организация туристической индустрии: Учебное пособие, - К.: Атика, 2006. - 264 с.
	Азар В.И. Экономика и организация туризма. – М.: Профиздат, 1993. - 214 с.
	Предпринимательство. Учебник / Под ред. М.Г. Лапусты. – М.:ИНФРА-М, 2007. – 520с.